

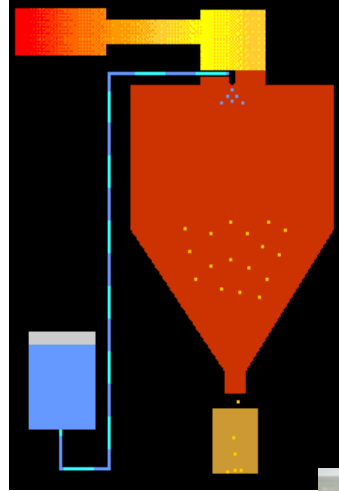
Plast og aðrar umbúðir í snertingu við matvæli

Katrín Guðjónsdóttir

5. apríl 2016

Ársfundur Matvælastofnunar

Lög um matvæli - Ábyrgð fyrirtækja

- Framleiðendur og innflytjendur matvælasnertiefna og matvælafyrirtæki
 - Skulu gæta þess á öllum stigum að matvælasnertiefni
 - Stofni ekki heilbrigði manna í hættu
 - spilli ekki matvælum eða rýri gæði þeirra
- Framleiðendur og innflytjendur eru tilkynningaskyldir og matvælafyrirtæki eru starfsleyfisskyld
 - Eru undir eftirliti

Matvælasnertiefni- Eftirlit

Matvælastofnun

- Matvælafyrirtæki
- Innflutningur

Heilbrigðiseftirlit

- Matvælafyrirtæki
- Framleiðsla
- Dreifing önnur en innflutn.

**Grunnreglugerð
EB 1935/2004;
IS 398/2008**

**Góðir framleiðsluhættir
EB 2023/2006;
IS 568/2008**

Sellulósafilma
2007/42/EC
IS 34/2009

Leirhlutir
84/500/EEC
IS 439/2006

Plastefni

**Plastreglugerð
EB 10/2011
IS 374/2012**

Endurunnið plast
EB 282/2008
IS 396/2013

Elastómerur og gúmmí

Nítrósamín
93/11/EEB
IS 389/1995

Virk og gaumræn efni
EB 450/2009
IS 838/2010

Epoxýafleiður
1895/2005/EB
IS 698/2008

Lakk og húðunarefni Gler Viður korkur Málmar og málmblöndur Textílefni Jónaskiptaresín Prentblek Sílikon Pappír og pappi Vax

Grunnreglugerð – Helstu kröfur

- Matvælasnertiefni mega ekki gefa frá sér efni þannig að það geti:
 - stofnað heilbrigði manna í hættu
 - spillt skynmatseinkennum þeirra (lykt og bragð)

Grunnreglugerð - Merkingakröfur

- Matvælasnertiefni sem hafa ekki enn komist í snertingu við matvæli skulu merkt með:
 - a. Orðunum „ætlað fyrir snertingu við matvæli“, „glas og gaffall“ merkið eða lýsandi heiti
 - ekki krafa ef varan er augljóslega til slíkrar notkunar
 - a. Leiðbeiningum um örugga og rétta notkun (ef þarf)
 - b. Upplýsingum um ábyrgðaraðila vöru
 - c. Merking eða auðkenning til að tryggja rekjanleika

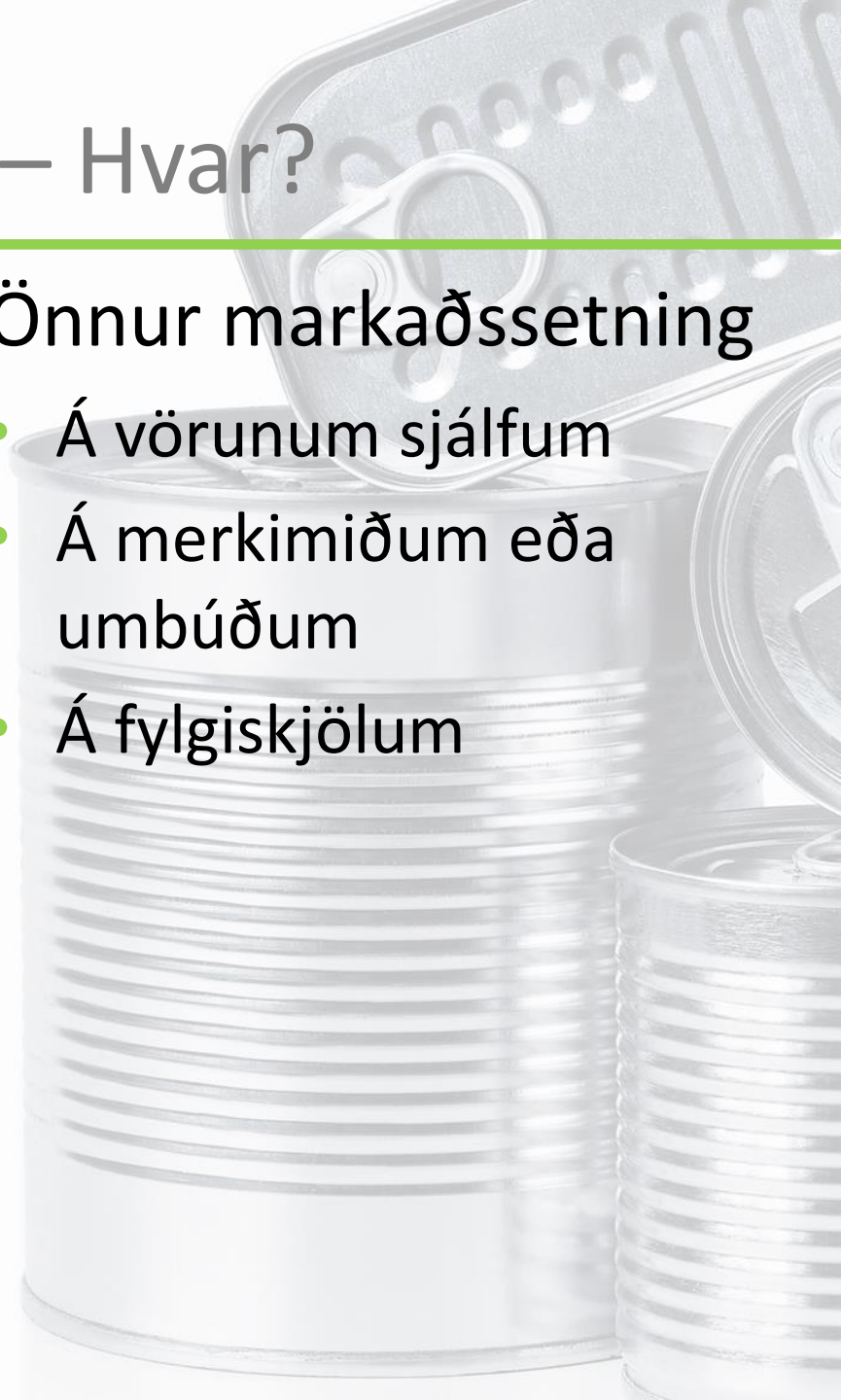
Merkingar – Hvar?

Smásölustig

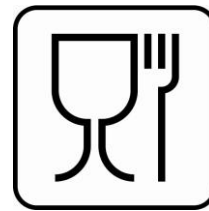
- Á vörunum sjálfum eða umbúðum þeirra
- Á merkimiðum festum á vörurnar/umbúðir þeirra
- Á tilkynningum alveg við vöruna þar sem kaupandinn fær auðveldlega komið auga þær

Önnur markaðssetning

- Á vörunum sjálfum
- Á merkimiðum eða umbúðum
- Á fylgiskjölum

Glas og gaffal merkið

- Er ekki vottun eða viðurkenningu yfirvalds á að kröfur um matvælasnertiefni séu uppfylltar
- Merkið er fullyrðing framleiðanda um að hann telji vöruna uppfylla kröfurnar
- Framleiðandi/innflytjandi þarf að getað framvísað gögnum til stuðnings notkunar merkisins

Plast

- **Fjölliður** (poly)af smærri einingum
 - Polyetylene
 - Polystyren
 - Poly vínýl klóríð
- Risasameindir
- Oft með íblönduðum aukefnum eða öðrum efnum
 - Mýkingarefni, litarefni, sleipiefni, fylliefni, herðiefni, þanefni, eldvarnarefni,UV gleypar.....

Flæði efna úr plasti

- Plast er ekki efnafræðileg óvirkt efni!
- Efni t.d. óhvarfaðar einliður, niðurbrotsefni, aukefni og hjálparefni eru laust bundin og geta borist úr plasti yfir í matvæli
- Flæði mjög mismunandi eftir gerð og byggingu plastsins
- Flæði eykst með hærri hita
- Heildarflæði eykst með lengri snertitíma
- Tegund matvæla hefur áhrif
 - Meira flæði í fituríkari matvæli

Plastreglugerð- Helstu kröfur

- Jákvæður listi yfir efni sem nota má til að framleiða plastefni:
 - Einliður og önnur grunnefni
 - Aukefni (nema litarefni)
 - Hjálparefni o.fl.
- Sérstakar takmarkanir á notkun vissra efna
 - Dæmi: BPA ekki leyfilegt í barnapela
- Hreinleikakröfur
- Hámarks magn sem má flæða skilgreint
 - Heildarflæði allra efna
 - Sértæk mörk fyrir sum efni

Neytendur – Umbúðir og ílát

- Notum aðeins ílát og umbúðir sem eru ætlaðar til snertingar við matvæli
 - Leitum eftir merkingum þess efnis
- Notum í samræmi við leiðbeiningar um rétta notkun
 - Ef takmarkanir eru á notkunarmöguleikum á það að koma fram í merkingum

Plastílát og -umbúðir

- Eingöngu hluti sem eru ætlaðir til snertingar við þau matvæli og aðstæður sem um ræðir hverju sinni
 - Flestar plastfilmur henta fyrir ávexti, grænmeti og brauðvörur
 - Einungis sumar filmur henta fyrir fiturík matvæli
 - Plastfilmu og –hluti í örbylgjuofn eingöngu ef þeir eru merktir til að þola það
 - Ekki melamín hluti í örbylgjuofn

Endurnotkun umbúða

- Veljum ílát undan svipuðum matvælum til geymslu á afgangum
- T.d. ílát undan ís og mjólkurvörum til að frysta og geyma í kæli
- Glerílát og stál henta til geymslu á flestu
- Forðumst mjúk og lituð plastílát fyrir heit og/eða feit matvæli
- Geymum ekki né endurhitum matvæli í umbúðum af skyndibita
 - Nema þess sé sérstaklega getið að það megi

Önnur efni - Nokkrir punktar

- Ekki álpappír eða ílát úr áli fyrir súr matvæli (sítrónur, ávaxtagrauta, súrsaðar gúrkur, o.s.frv.)
 - Álpappír hentar vel fyrir margvísleg önnur matvæli s.s. kjöt, ost og smjör
- Eru lituðu skrautservétturarnar örugglega ætlaðar til beinnar snertingar við matvæli?
- Er leirhluturinn örugglega ætlaður fyrir matvæli?

Takk fyrir!

www.mast.is

